

Energieffektivitet och kulturvärden i bostäder. Hur väl fungerar styrmedlen på lokal nivå?

UPPSALA
UNIVERSITET

**Mattias Legnér, professor i
kulturvård. Uppsala Universitet**

CHALMERS

**Paula Femenías, Bitr. Professor,
arkitektur. Chalmers**

Syfte och mål

- Öka kunskap om inblandade aktörer och styrmedel för energieffektivisering och bevarande och hur de används (på lokal nivå)
- Fokus på bostadsbebyggelse
- Ta fram underlag till utveckling av styrmedel och rutiner på lokal och nationell nivå
- Bidra till ett förändringsarbete och initiera diskussion
- Är eller kan kulturvärden bli en del av hållbarhetsarbetet?

Metoder och genomförande

- Tillämpning av styrmedlen i fyra kommuner (Göteborg, Stockholm, Gävle och Region Gotland)
- Kvalitativa forskningsintervjuer bygglovhandläggare, antikvarier, klimat- och energirådgivare, fastighetsägare/förvaltare
- Studier av nya och gamla policydokument
- Fallstudier fördjupa förståelsen av effekter av styrmedel i praktiken
- Bjuda in till samtal mellan aktörer
- Integrera frågorna i undervisningen inom arkitektur och kulturvård
- Fokusområden: solceller, fastighetsägares beslut och strategier

Den ökade användningen av solceller

- Öka kunskapen om hur beslut fattas utifrån policies, lagar, visioner/strategier och tillgänglig teknologi (inte att säga vad som är "rätt" eller "fel")
- Väcka diskussion och ge förslag som kan förbättra möjligheterna att nå samhälleliga mål om hållbar utveckling

Period	Bygglövsansökningar
1/6 2017-31/5 2018	70
1/6 2018-31/5 2019	84
1/6 2019-31/5 2020	104
1/6 2020-31/5 2021	131

Källa: bygglövsdatabasen, Stockholms stad

Solceller på småhus

STUDENT REPORT

How heritage preservation and sustainable alternatives implementation can find common ground to grow side by side in dwellings in Stockholm.

Internship, 15 credits

Livia Bruno

Conservation department Uppsala University, Campus Gotland

Professors: Mattias Legné, Paula Femenias.

Introduction

Cultural heritage has a relevant role in policy regulations and has a weight in decision making dynamics. Moreover, in the context of sustainable development, heritage represents both a constraint and a potentially rich resource. Such duality is enclosed in the goal of this research that, through the analysis of the building stock of Stockholm, follows the journey of the city to get carbon neutral in 2040 (Strategy for a fossil-fuel free Stockholm by 2040, 2017). In particular, the scenario of interest regards micro producers of solar energy thanks to the installation of PV panels in residential buildings.

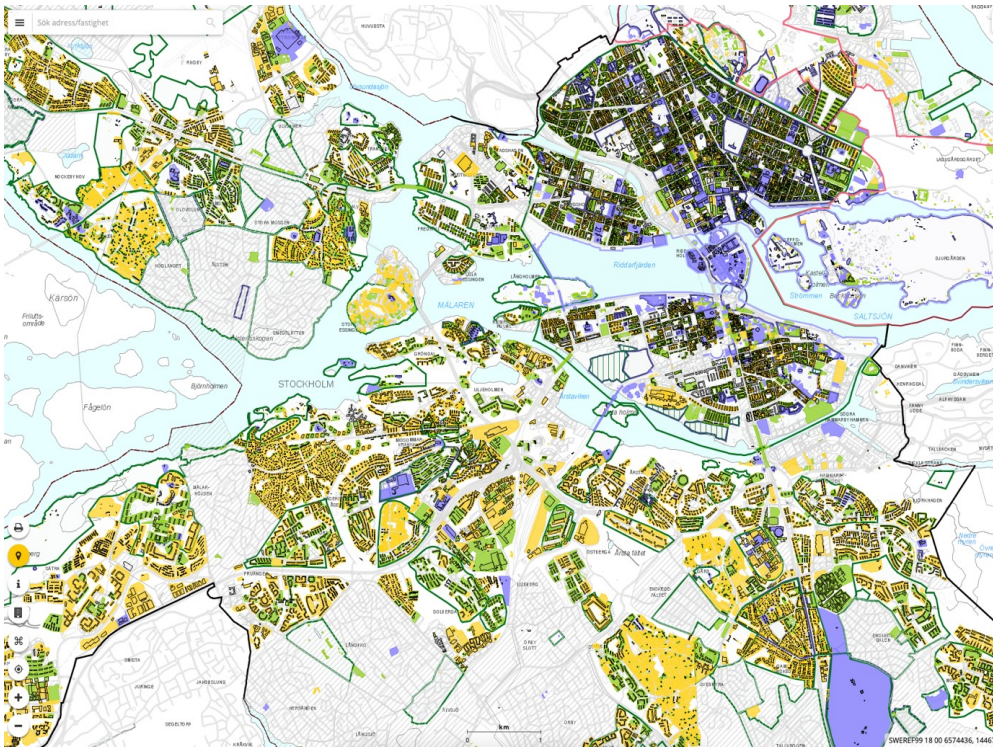
The project evolves around design solutions that seek a meeting point between cultural consciousness and the need of heading towards a sustainable direction. To obtain such solution it is important to understand how these implementations are tackled and what are the obstacles both at policy and cultural level that they encounter. In fact, to understand the administrative climate in which these proposals are perceived, it is fundamental to know the standpoints of every stakeholder involved. To do so, the methodology includes an outline of most recent policies about solar energy in the city, use of maps by the city museum of Stockholm, comparison with already existing case studies from other cities and study of design integration tools.

The results are gathered in three case studies in Stockholm municipality that are chosen to be

Norra Ängby i Stockholm, ett exempel på villastadsdel där potentialen för solenergi sägs vara ganska stor men där det också finns betydande kulturvärden.

Solceller på bostadshus

- Stockholms stad har antagit en vägledning för installation av solcellspaneler
- Göteborg har en vägledning, men den är inte antagen av fullmäktige
- Tillgången till informativa styrmedel och personer som kan kommunicera dem till fastighetsägare
- Samarbetet mellan energi- och klimatrådgivarna och lokala myndigheter skulle kunna fördjupas
- Pågående: sammanställning av bygglov och avslag i Stockholm och Göteborg, kan gå vidare med analyser

Fastighetsägare om energi och kulturmiljö

- Intervjuer med 8 större företag privata och allmännyttiga bostadsbolag
- Intern kompetens och organisation; mål och direktiv; renoveringsstrategier
- Exempel på renoveringsprojekt
- Samverkan med kommunen

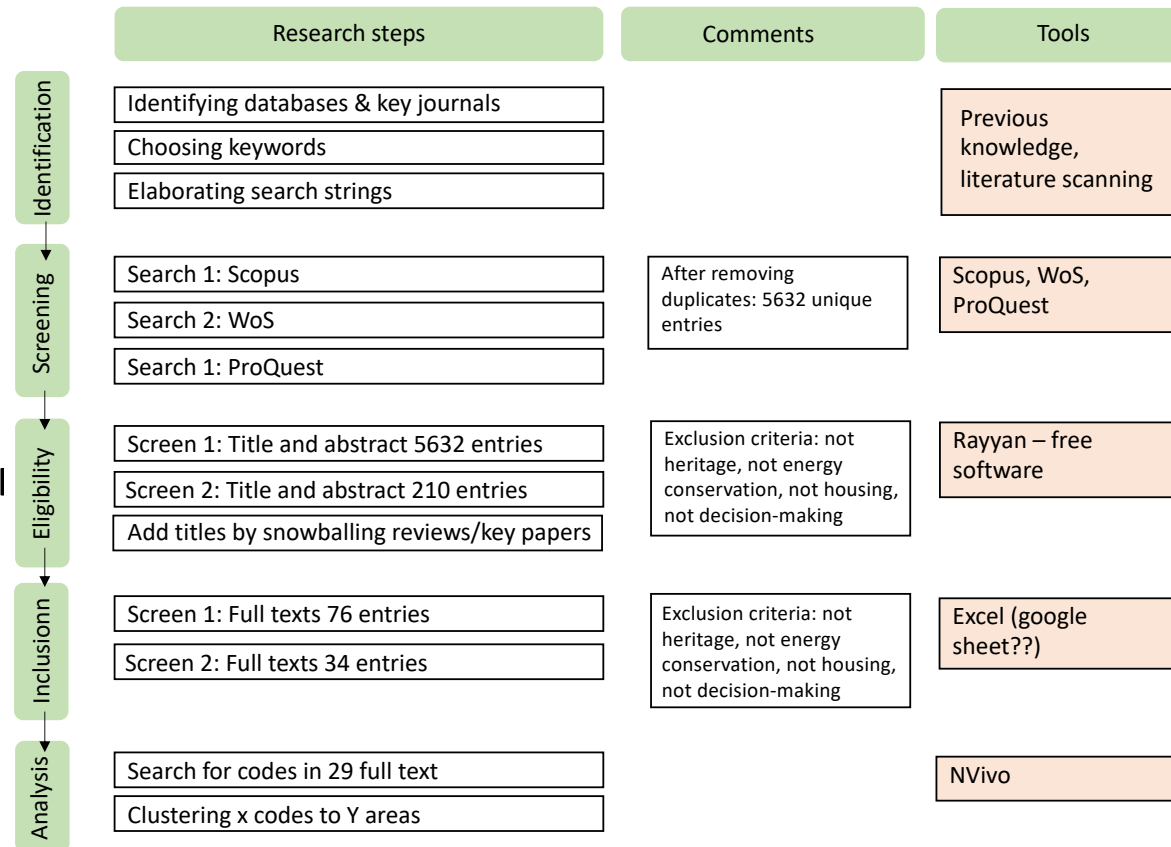
Fastighetsägare, forts.

- Tydliga mål och expertis för energieffektivisering men inte för bevarande - faller tillbaka på PBL och kommunens riktlinjer
- Vissa bolag arbetar med återbruk och renovering medan andra byter ut komponenter
- Fortsatt arbete: Jämförande studier av “besluts kulturer”

Litteraturstudie

- Fastighetsägares beslutsfattande för energieffektivisering av bostadshus med skyddade eller upplevda kulturmiljö och/eller arkitektoniska värden
- Sökning i databaser = 5632 artiklar
- Screening
 - 1) title och abstrakt
 - 2) full text
- 27 paper i final sample
- Paper hösten 2022

Figur: Metodologi

Dialog och möten

- Inbjudna talare vid flera lokalt anordnade seminarier (Stockholms länsmuseum, Länsmuseet Västerbotten)
- Organiserat seminarium där aktörer från Stockholm och Göteborg deltagit
- Organiserat möte mellan stadsbyggnadskontoret och energi- och klimatrådgivarna i Göteborg
- Föreläsningar inom kulturvård Gotland samt arkitektur och ingenjörutbildningar Chalmers,

